

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון

אוגדן השתלמויות ארציות תשפ"ב

מחלקת מו"פ ומרכז הדרכה

פיתוח מקצועי מיטבי נתפס כגורם מרכזי בהצלחת ארגונים בשל תרומתו בשיפור ביצועים, ביצירת זיכרון אירגוני ובחיזוק שביעות רצון העובדים.

לצד זה מחקרים מעידים כי פעמים רבות תחום הפיתוח המקצועי לא מממש את הפוטנציאל הגלום בו בהעדר המפתחות להצלחתו: מעורבות המשתלמים בבחירת כיוון צמיחתם, השתלמויות המערבות למידה אקטיבית ותהליכי התפתחות אישית של הלומדים ומנהל הרואה בפיתוח המקצועי חשיבות וערך. כמו כן, תחום הפיתוח המקצועי עובר בעשור האחרון ובשנים האחרונות בפרט שינויים מהותיים ומרחיקי לכת בכמה רמות: מתודולוגית-תפיסתית, טכנולוגית, תרבות הלמידה וערוצי הלמידה. מחלקת המו"פ של האגף שמה לה למטרה להיענות לאתגרי התחום והשעה, לקדם ולטייב את תהליכי ההתפתחות האישיים והמקצועיים של כל בעלי התפקידים בו, בהלימה לשינויים שעבר תחום הפיתוח המקצועי בארץ ובעולם ובהתאמה למדיניות האגף.

בהתאם לזאת בשנת תשפ"ב:

- נטמיע את התפיסה המארגנת של האגף לחשיבה מחודשת על חינוך ילדים ונוער בסיכון: "פדגוגיה טיפולית" על ידי פתיחת הכשרות בשישה מוסדות אקדמיים ופתיחת השתלמויות בכל מחוז ובמטה האגף
- נפתח כל שיח וכל השתלמות באגף במצגת אוריינטציה אודות האגף
- נחתור ליישום מטרות העל של משרד החינוך: ה- "TOP 5"
- נמשיך לקדם למידה וחינוך-טיפול מרחוק באמצעות השתלמויות לכל בעלי התפקידים
- נכשיר בשיתוף מכון מופ"ת מנחים מכל התחומים באגף להוביל קהילות היברידיות של מורים, הורים ותלמידים לשם קידום ה"שליחות" של האגף
- נמשיך לקדם עבודה במודל יישובי וליצור סינרגיה בין תחומי האגף ברשויות. בעשרות יישובים בארץ תתקיימנה השתלמויות המקדמות עבודה יישובית מערכתית שיתופית

ראוי לציין כי האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון רואה חשיבות רבה בקידום והתפתחות העובדים בו ומשקיע בפיתוח המקצועי שלהם משאבים רבים. חוברת זו מאגדת בתוכה את ההשתלמויות הארציות של כלל מחלקות האגף, המייצגות את מדיניות האגף, חלקן ייעודיות ולכן סגורות לרישום וחלקן פתוחות לכלל עובדי האגף.

בחרנו להביא בפניכם את כל המכלול לידיעה.

מאחלת לכולנו שנה מעולה, הצלחה ועניין בעשייתנו לקידום ילדים ובני נוער בסיכון, התמודדות מיטבית עם אתגרי הלמידה, הוראה וניהול מרחוק המונחים לפתחינו בעידן הקורונה וכמובן בריאות איתנה.

בברכה,

ענת יצחקי

מנהלת מחלקת מו"פ ומרכז הדרכה

**"איך בונים ספינה?
אוספים אנשים ונוטעים בהם את
האהבה והכמיהה לים הרחב,
הגדול והאינסופי ולא אוספים
אנשים ואומרים להם לאסוף
עצים, להכין תכניות ולבנות
ספינה" סנט אקדופרי**

מבנה החוברת

הכשרות אקדמיות:

פדגוגיה טיפולית: השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון:

- פדגוגיה טיפולית - באוניברסיטת ת"א
- פדגוגיה טיפולית - במכללת בית ברל
- פדגוגיה טיפולית - במכללת דוד ילין
- פדגוגיה טיפולית - בסמינר הקיבוצים
- פדגוגיה טיפולית - במכללת קיי
- פדגוגיה טיפולית - במכללת אורנים

יישום המודל היישובי:

- הכשרת מנהלי/ות מחלקות האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון ברשויות

פיתוח והמשגת ידע:

- כתיבת תורת שח"ר עבודת החינוך וההוראה עם ילדים ונוער בסיכון

היבטים יישומיים בחינוך ילדים ונוער בסיכון:

- מובילי קהילות לומדות דיגיטליות והיברדיות (קמל"ד)
- קהילת מורים מובילים במתמטיקה למורי שח"ר וקהילות בד במחוזות
- רפרנטיות לפיתוח מקצועי - קהילה היברידית
- מו"ח הטבע לילדים בסיכון - מודעות וויסות חברתי-רגשי בטבע
- ניהול מקדם מעגלי משמעות בעבודה
- עבודה עם ילדים ונוער בסיכון במרחבים הוירטואלים

השתלמויות מחלקות אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון:

מדברים בשירים - קידום קשר, חיבור וערבות הדדית בקרב בני נוער בסיכון בעזרת המוזיקה

משתלמים יורשו להגיע למפגשי פנים אל פנים בהצגת "תו ירוק" או בהצגת אישור על תוצאה

שלילית בבדיקת קורונה

הכשרות אקדמיות

פדגוגיה טיפולית "השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

הנתונים העדכניים על מספר הילדים ובני הנוער המוגדרים בסיכון ובמצוקה בישראל מעידים על גידול באוכלוסייה זו. אם בעבר נחשבה אוכלוסייה זו כ"אוכלוסיית קצה" מצומצמת, הרי שכיום ילדים ובני נוער בסיכון ובמצוקה מצויים כמעט בכל ישוב ובכל מסגרת חינוכית. מציאות זו מובילה מורות ומורים רבים למפגש עם אוכלוסייה בעלת מאפיינים ייחודיים ולתחושת חוסר בהבנתה וביכולת לתת מענים מותאמים אשר יסייעו בקידום של נערות ונערים אלו להצלחה והשתלבות חברתית, שהיא אחת ממשימותיה המרכזיות של מערכת החינוך.

התפיסה "פדגוגיה טיפולית: השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון", אשר פותחה ע"י מר חיים מויאל - מנהל אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון במשרד החינוך, מבקשת לתת מענה לפערים אלו. לפיכך, יעסוק הקורס בלמידת התפיסה ובחיבור האישי-מקצועי של התפיסה לכל משתתף/ת. מפגשי הקורס יורכבו משיעור וסדנא.

הרציונל העומד בבסיס הקורס הינו כי הוראה של נוער בסיכון היא פרופסיה ייחודית הדורשת מומחיות הן ברמה הפדגוגית הכוללת יכולת הובלת תלמידים ללמידה עצמאית וצמצום פערים לימודיים והן ברמה הטיפולית הדורשת יכולת ליצירת קשרים משמעותיים עם אוכלוסיות קצה ומתן מענה רגשי לצרכים איתם מתמודדים תלמידי האגף

מטרות הקורס:

- הכרת המאפיינים של נערות ונערים במצבי סיכון והשלכותיהם על הישגים לימודיים
- הבנת המרכיבים התיאורטיים של התפיסה "פדגוגיה טיפולית: השכלה מעוררת תקווה לנוער במצבי סיכון"
- פיתוח היכולת ליישם את התפיסה בשטח - חיבור בין תיאוריה לפרקטיקה בתהליכי הוראה-למידה במסגרות שונות

תכנים מרכזיים:

- היכרות "נוער בסיכון" בישראל - גלגולו של מושג מוטיבציה ללמידה
- למידה מתוך אושר - מודל PERMA
- מחוויות מפתח לנקודות מפנה
- פדגוגיה של שחרור
- מרחב פוטנציאלי
- הכיתה כ"קבוצת עבודה" ו"קבוצת הנחות בסיסיות"
- הוראה כמכלול - פרקטיקה מתוך תיאורה

דרכי ההוראה: הרצאות וסדנאות בלמידה היברידית

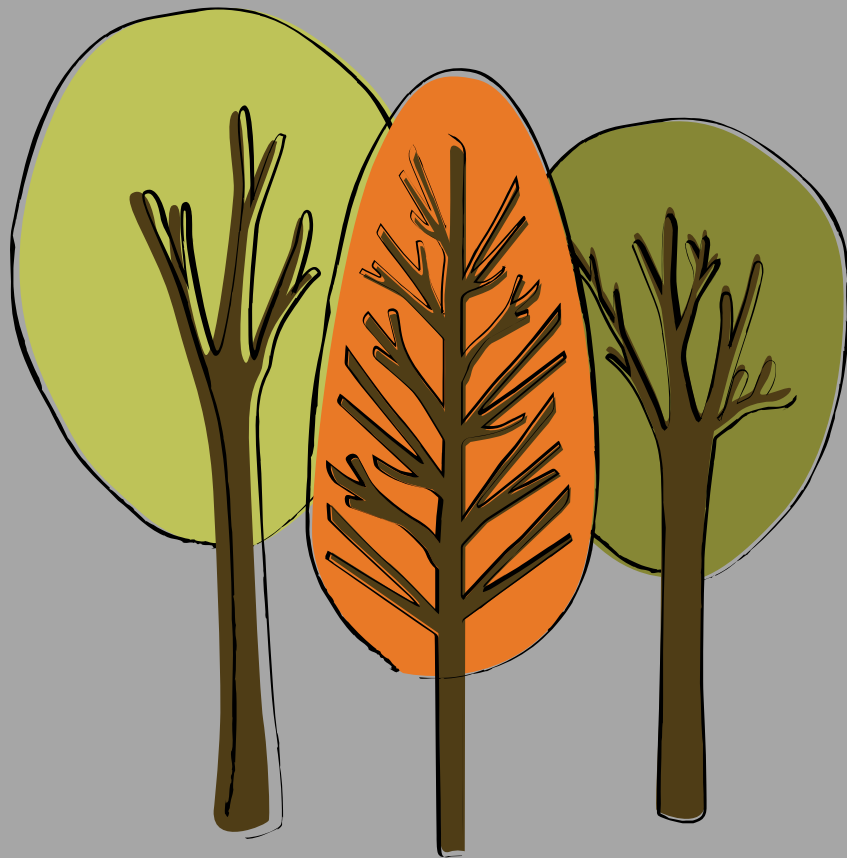
היקף ההשתלמות: 120 שעות, עם ציון לגמול. הכרה של 60 שעות כקרדיטציה ללימודי תואר שני

דרישות מיוחדות:

- נוכחות ב-80% מהשיעורים והסדנאות
- קריאת חומר ביבליוגרפי
- הגשת תרגיל במהלך הקורס
- הגשת מטלה מסכמת

קהל יעד: מחנכי ומורי כיתות ותוכניות האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון בלבד

רכזת ההשתלמות: אורית מנור מולדון - 0505496617 - ORITMM@EDUCATION.GOV.IL

ההשתלמות תתקיים ב- 6 מוסדות אקדמיים:

אוניברסיטת ת"א

סמינר הקיבוצים

מכללת בית ברל

מכללת דוד ילין

מכללת קיי

מכללת אורנים

פדגוגיה טיפולית "השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

- דרכי הוראה: בימי ג' בין השעות 16:00-19:30 למידה היברידית:
- מועד פתיחת הקורס: 19.10.21
- מועד סיום הקורס: 14.6.22
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- ד"ר גל הרץ - עוסק בגנאולוגיה של דיסציפלינות חברתיות, ובקשרים שבין ידע ספרותי, משפטי ופוליטי במרחב המודרני, מנהל שותף של מיזם מדעי הרוח באזורי קונפליקט ומקים את הקליניקה של מדעי הרוח
- שני שפון משה - מרצה ודוקטורנטית בחוג לייעוץ חינוכי וחינוך מיוחד. בונה ומנחה השתלמויות לצוותים חינוכיים ומקצועיים העוסקות בפסיכופדגוגיה, הכרות עם עולמם של תלמידים עם לקויות למידה וקשב, הכלה, דיאלוג ויחסי מורים ותלמידים, נוער, הורים וצוותים בסיכון

מרצי האגף:

- שרונה מוסאי - מנהלת השכלה ארצית במסגרות חסות הנוער ובתי הכלא לנוער. פדגוגיה טיפולית מהלכה למעשה
- דנה גבאי - מנחה ארצית לכיתות ותכניות שח"ר. פרקטיקות מנצחות לילדים ונוער בסיכון

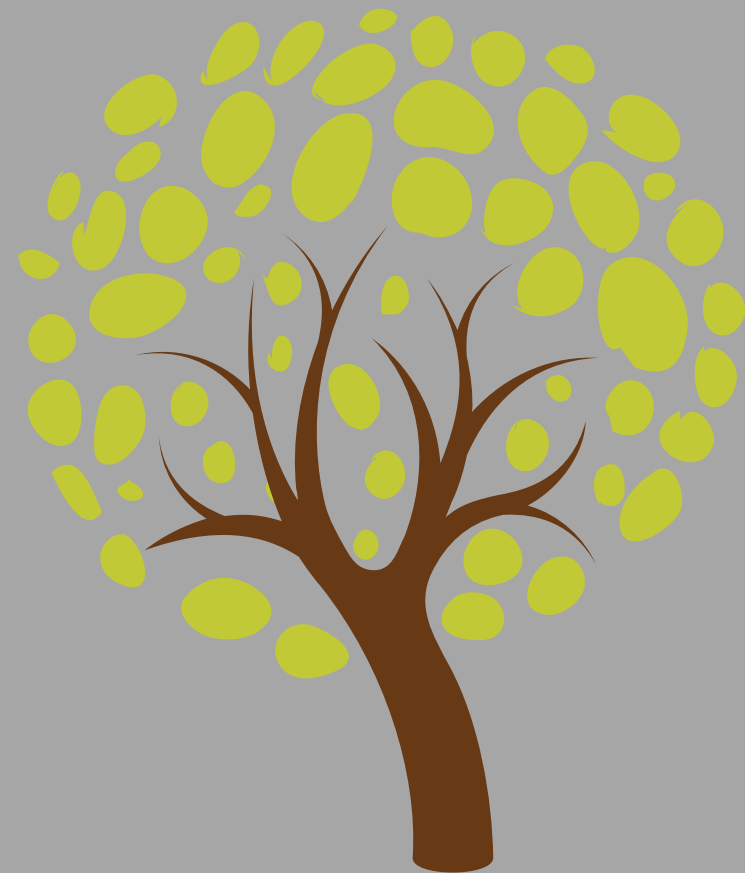
קישור לרישום אוניברסיטת ת"א

אוניברסיטת ת"א

אוניברסיטת המחקר הגדולה בישראל ובעלת המגוון הרחב ביותר של תחומי לימוד ומחקר. לומדים בה כ-30,000 סטודנטים בכל מסגרות הלימוד והתארים, ועל הסגל האקדמי נמנים מרצים וחוקרים מן הצמרת העולמית, המשפיעים במחקריהם על כל תחומי החיים והתרבות

פדגוגיה טיפולית "השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

מכללת בית ברל

מחויבת להכשיר צוותי הוראה המחויבים ליעדים של קידום וטיפול החברה הישראלית. המכללה משקיעה בהכשרת פרחי הוראה וחינוך פורמלי ובלתי פורמלי ובפיתוח מקצועי של אנשי חינוך מכהנים תוך שימת דגש על קידום דמוקרטיה, הומניזם וחיים משותפים. ההשתלמות תתקיים במסגרת קשת - המרכז להתפתחות מקצועית, ליזמות ולחדשנות

- דרכי הוראה: בימי ב' בין השעות 16:00-19:30 למידה היברידית
- מועד פתיחת הקורס: 01.11.21
- מועד סיום הקורס: יוני 2022
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- ד"ר אורית שורץ פרנקו - ראש היחידה ללימודי חינוך, מרצה וחוקרת במכללה האקדמית בית ברל
- אורית לרר כנפו - ראש היחידה ללימודי חרדים, יועצת ארגונית למערכות חינוך, מנחת קבוצות, מרצה וחוקרת

מרצי האגף:

- קארן פדרובסקי - רכזת פדגוגית ארצית במסגרות חסות הנוער ובתי הכלא לנוער, פדגוגיה טיפולית ככלי לעבודה עם נוער בסיכון
- חגית הררי - מנחה ארצית לכיתות ותוכניות שח"ר, פרקטיקות מבוססות מחקר בהוראת ילדים ונוער בסיכון

קישור לרישום מכללת בית ברל

פדגוגיה טיפולית

"השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

- דרכי הוראה: בימי א' בין השעות 16:00-19:30 בזום ובמפגשים סינכרוניים
- מועד פתיחת הקורס: 07.12.21
- מועד סיום הקורס: 22.5.22
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- דקלה אורן - מדריכה פדגוגית במסלול לגיל הרך במכללה האקדמית דוד ילין, מרצה ורכזת תכנית אקדמיה כתי. חברת צוות אייכה חינוכי, מרצה בקורס ההכשרה הדו שנתי של "אייכה- השפה המגדלת" לאנשי חינוך, ומכשירה צוותי הוראה ואנשי חינוך בשפה המגדלת בתכנית "המורה כמגדלור"
- גלית יצחקי שמשון - פסיכותרפיסטית לילדים, נוער ומבוגרים, פרופילאית מומחית נעדריס ואובדנות, עוסקת בפיתוח תכניות בתחום נוער בסיכון, מרצה ורכזת תכנית הכשרת מנחי קבוצות לנוער בסיכון

מרצי האגף:

- מיכל חנוכה - רכזת מיומנויות והכשרות במסגרות חסות הנוער ובתי הכלא לנוער, פדגוגיה טיפולית מהלכה למעשה
- שירה פרקש - מנחה ארצית במחלקה לכיתות ותוכניות שח"ר, פרקטיקות מנצחות לילדים ונוער בסיכון

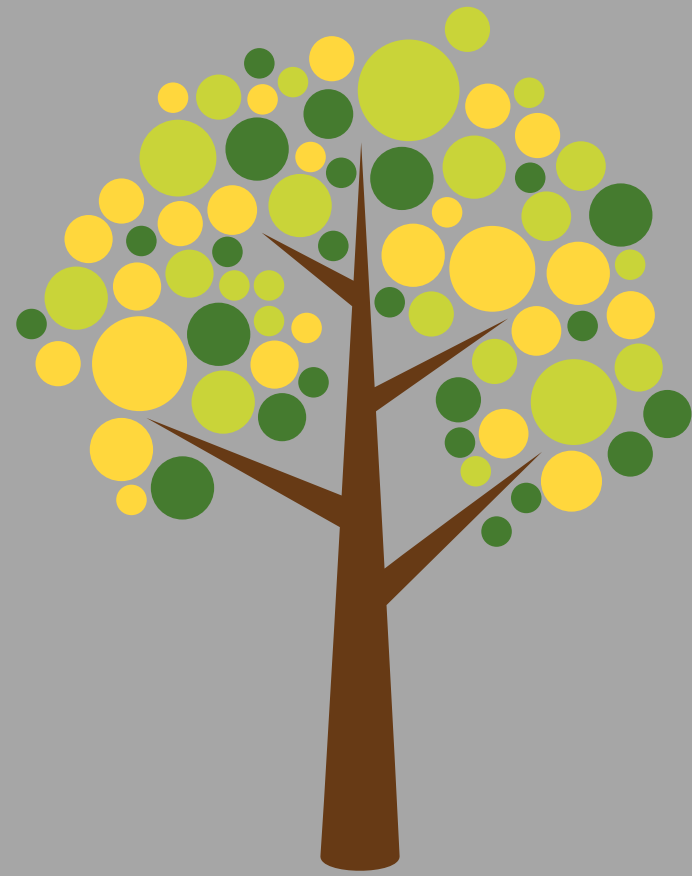
קישור לרישום מכללת דוד ילין

מכללת דוד ילין

מכשירה אנשי חינוך ע"פ תפיסת החינוך הטיפולי של ED.T. שיטה טיפולית-חינוכית לטיפול והשפעה באמצעות איש המקצוע החינוכי. חדשנותה הרבה של השיטה בכך שהיא מעמידה לרשות איש החינוך הבנות וכלים מעשיים.

שילוב השפה המגדלת בתכנית פדגוגיה טיפולית תקנה למשתלמים התבוננות רחבה ושונה על האתגרים איתם הם מתמודדים בשדה החינוכי

סמינר הקיבוצים

מכשירה אנשי חינוך וטיפול בעלי גישה הומניסטית ואחריות חברתית סביבתית. המכללה פועלת לטיפוח דעת אקדמית, לביסוס אזרחות דמוקרטית ולשילוב אמנויות בחינוך. ערכים אלו באים לידי ביטוי בתכניות לימודים מרתקות ורב תחומיות. למכללה שדרת ערכים מוסריים וחברתיים המהווים אבן יסוד לפעילותה בתחום החינוכי והחברתי: יושרה, דמוקרטיה, אחריות, תרבות ישראל, איכות ודעת. כולם מתכנסים לערך עליון בחשיבותו-הומניזם-שמשמעותו שוויון ערך האדם, כבודו, חירותו והתפתחותו

פדגוגיה טיפולית "השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

- דרכי הוראה: ימי ג' בין השעות 16:00-19:30 למידה היברידית
- מועד פתיחת הקורס: 02.11.21 מפגש פנים אל פנים
- מועד סיום הקורס: 13.6.22
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- ד"ר מרסלו מנחם וקסלר - מתמחה בעבודה עם ילדים, נוער וקהילה בסיכון והדרה. חבר בתת-וועדה של האו"ם (UNDOC) העוסקת במניעת עבריינות, התמכרויות, נשירה גלויה וסמויה בקרב ילדים בעולם
- שני תורג'מן - ממונה על הטמעת הפדגוגיה הטיפולית באגף, פרקטיקות מנצחות לילדים ונוער בסיכון ברוח הפדגוגיה הטיפולית

מרצי האגף:

- ריקי מורנו - מפקחת שח"ר מתאמת האגף במחוז מרכז, הטמעת תפיסת הפדגוגיה הטיפולית
- ענבר ארוך פילי - מורה ומנחה ארצית במחלקה לכיתות ותוכניות שח"ר, פרקטיקות בכיתות שח"ר ברוח הפדגוגיה הטיפולית

קישור לרישום סמינר הקיבוצים

פדגוגיה טיפולית

"השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

- דרכי הוראה: בימי א' בין השעות 16:00-19:30 למידה היברידית
- מועד פתיחת הקורס: 07.11.21
- מועד סיום הקורס: 29.5.22
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- דר' סיגל אופנהיים שחר - חוקרת לומדת ומלמדת מתוך ובתוך הקשר פמיניסטי-ביקורתי על הנחיית תהליכי למידה, קבוצות והתערבות בעיקר עם אוכלוסיות מתויגות, חוללות מנהיגותית ואקטיביזם וחברתי
- ד"ר דביר מלניק - עוסק בשאלות פילוסופיות של החינוך, ומחנך לשאלות על פילוסופיה, בוחן את מערכת היחסים המורכבת בין ספרות, תרבות וחברה, לצורך עידוד חשיבה ביקורתית, פרקטיקות מבוססות מחקר בהוראת ילדים ונוער בסיכון

מרצי האגף:

- אילנית גלעדי עזוז - רפרנטית כיתות מב"ר ומנחה בכיתות שח"ר במחוז ירושלים. פרקטיקות בכיתות שח"ר ברוח הפדגוגיה הטיפולית
- אורי רבה - מפקח ביקור סדיר ומניעת נשירה, פדגוגיה טיפולית ככלי לעבודה עם נוער בסיכון

קישור לרישום מכללת קיי

מכללת קיי

מכללה אקדמית לחינוך, הנמנית עם המכללות המובילות בתחום הכשרת מורים בישראל. זהו מוסד אקדמי רב תרבותי, המחוייב להכשרה איכותית להוראה, ומאופיין במצוינות אקדמית, ביחס אישי ללומדים ובפעילות ענפה למען הקהילה

מכללת אורנים

חינוך מכליל מתייחס להטמעת גישות המבטיחות שבית הספר יפצה על נקודות התורפה הנובעות מסביבתו הביתית של התלמיד באופן שכל תלמיד יזכה לחינוך מעולה ובתי הספר יכללו בתוכם תלמידים מכל שכבות האוכלוסייה.

הגישה הדוגלת בהכללה בחינוך, מכירה בעובדה שתלמידים בהדרה מתקשים לקבל על עצמם, בשל נסיבות חייהם, את הנורמות אשר בדרך כלל נתפסות כתנאי מקדים ללמידה, הן במישור הפרטי והן במישור הכיתתי.

העבודה שלנו, עם משתתפי הקורס, תבוסס "חקר פרקטיקה"- אירועים מהשדה המובאים לתוך השיח של הקבוצה ודרכם נלמדת התפיסה של החינוך המכליל ותפיסת הפדגוגיה הטיפולית

פדגוגיה טיפולית

"השכלה מעוררת תקווה לבני נוער במצבי סיכון"

- הקורס יתקיים בימי ד' בין השעות 16:00-19:30
- מועד פתיחת הקורס: 3.11.21
- מועד סיום הקורס: יוני 2022
- דמי השתתפות: 60 ש"ח לשנה"ל תשפ"ב

מרצי אקדמיה:

- ד"ר יהודית לנדו - התפתחות מקצועית של צוותי הוראה לחינוך מכליל במסגרת תכניות התערבות בבתי ספר והשתלמויות לפיתוח מקצועי בעבודה עם תלמידים בסיכון במגזר החרדי
- פזית לוי - הנחיית צוותים לעבודה עם תלמידים בהדרה וסיכון, הובלה והנחייה של צוותים חינוכיים בתהליכי וויסות עצמי בלמידה

מרצי האגף:

- ליאתצוריה קליין - מפקחת ארצית לכיתות ותכניות שח"ר, פרקטיקות מנצחות לילדים ונוער בסיכון
- טל קרליץ ניסים - רפרנטית כיתות ותכניות שח"ר מחוז צפון, פרקטיקות בכיתות שח"ר ברוח הפדגוגיה הטיפולית

קישור לרישום מכללת אורנים

ישום המודל היישובי

הכשרת מנהלים/ות מחלקות האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון ברשויות

התכנית מציעה כלים להתפתחות אישית ומקצועית למנהלים/ות יישוביים הנושאים/ות באחריות לניהול ופיתוח השירותים לילדים ולבני נוער בסיכון ברשות המקומית. התכנית שואפת לאפשר מבט ביקורתי, חוקר ויוצר המבוסס על ערכים אישיים ורצון ליישם דרך מדיניות ותוכניות פעולה.

התכנית המגוונת כוללת תיאוריות חדשניות בניהול במגזר הציבורי, פרספקטיבות וכלים לפיתוח חזון ותפיסת תפקיד, ומיומנויות ניהול מתקדמות. כל זאת במטרה לחזק את היכולות של המנהל.ת:

- כלים לעבודה במערכות ציבוריות עתירות עומס ולחצים צולבים
- עבודה אפקטיבית עם נתונים ופיתוח מערכות מידע הנדרשות למילוי התפקיד
- כלים לניהול עצמי בתנאי עמימות ואי-ודאות
- דיוק ומיקוד הזהות המקצועית והתפקידית בסביבת עבודה היברידי
- COOPETITION - פיתוח יכולת לתכנן ולבנות תשתיות ושותפויות עם כל בעלי התפקידים באגף - מטה/מחוז/רשות

כל מפגש יכלול: למידה והמשגה תיאורטית, עבודה סדנאית המאפשרת למידת עמיתים ושיח אישי, כמו כן תהיה אפשרות ללומדים להיפגש להנחיה אישית עם מנחי הקורס

מטרות הקורס:

- הקניית כלים לעבודה במערכות ציבוריות עתירות עומס ולחצים צולבים
- המשך גיבוש זהות מקצועית ותפקידית
- פיתוח דרכי עבודה מקצועיות, אישיות ואתיות
- פיתוח יכולת לתכנן ולבנות תשתיות ושותפויות
- להיות מנהל היברידי - ניהול תהליכי עבודה היברידיים

קהל יעד: מנהלים/ות מחלקות ילדים ונוער בסיכון ברשויות המקומיות

תכנים מרכזיים:

- המשך פיתוח הזהות התפקידית - מקצועית
- פיתוח מערכות מידע הנדרשות למילוי התפקיד
- גיבוש ממשקי עבודה עם תכניות הנכנסות ליישוב
- לימודי אזוריות ומשילות
- יישום פדגוגיה טיפולית בעבודת המנהל
- ניהול תהליכי עבודה היברידיים
- הבניית ממשקי עבודה עם כל בעלי התפקידים באגף - מטה/מחוז/רשות

היקף ההשתלמות: 60 שעות אקדמיות

דרכי הוראה: למידה היברידית.

יתכנו מפגשים באוניברסיטת ת"א וביישובים של משתתפי הקורס. כל מפגש יכלול למידה והמשגה תיאורטית, עבודה במרחבים אישיים ורגשיים במליאה ובקבוצות קטנות והמשך העמקה סיכון והדרה. בנוסף, תהיה אפשרות ללומדים להיפגש להנחיה אישית עם מנהלת הקורס, בתיאום מראש, במהלך השנה

מפגשים פרונטליים ולמידה מותאמת אישית פנים אל פנים:

ימי לימוד: ימי חמישי 10:00-14:30 באוניברסיטת ת"א

תאריכי המפגשים: 12/5, 7/4, 24/2, 20/1, 23/12, 18/11, 28/10

רכזת ההשתלמות: אילת שקולניק

מנחי ההשתלמות:

- אילת שקולניק - מתמחה בעבודה עם גופים בתחומי חינוך וחברה, "חונכות השראית" שמטרתה פיתוח אישי של יכולות המנהיגות הטבעית והעוצמות האישיות של עובדים בארגונים חינוכיים ובמלכ"רים

- ינקלה שטיינברג - מנהל אגף חינוך מועצה אזורית יואב. ניהל את מכון מנדל מנהיגות חינוכית בנגב ופיתח את תפיסת העבודה בראיה יישובית הוליסטית

- ענת יצחקי - מנהלת מחלקת מו"פ ומרכז הדרכה של אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון

השתלמות ייעודית למנהלים

פיתוח והמשגת ידע

כתיבת תורת שח"ר עבודת החינוך וההוראה עם ילדים ונוער בסיכון

במסגרת כיתות שח"ר התפתח תחום מומחיות ייחודי-פדגוגי הנשען על תפיסות, דרכי הוראה והניסיון המצטבר מתוך שנים של מפגש בלתי אמצעי עם אוכלוסיות. תחום זה הלך והתפתח והוא מוביל לתוצאות משמעותיות, אולם הוא נותר עדיין במידה רבה תורה שבעל פה.

השתלמות זו נועדה לאפשר לאנשי המקצוע בתחום שח"ר, להמשיג, לתעד ולשתף את עשייתם בשדה (במסגרות בית ספריות ובקהילה) ואת תורת המעשה כפי שהתפתחה בתחום.

מטרות הקורס:

- המשגה וניסוח של מושגים מרכזיים, גישות ודרכי עבודה בשח"ר
- התבוננות ביקורתית רפלקטיבית על הפרקטיקה וניסוח עקרונות העבודה באופן בהיר ושיטתי
- חילוץ ידע סמוי: הצלחות בעשייה ואתגרים הנלווים לשגרת העבודה
- כתיבה/הוצאה לאור של תורת שח"ר שתכלול את כל האמור לעיל

קהל יעד: עובדי מחלקת כיתות ותכניות שח"ר נבחרים

תכנים מרכזיים:

- בחינה לעומק של תפיסות, עקרונות ושיטות עבודה מרכזיות
- זיהוי מרכיבים ייחודיים בעבודת שח"ר, המשגתם ותיעודם באופן ידידותי ומזמין
- ניסוח של האתגרים השונים בעבודת שח"ר תוך התבססות על הפדגוגיה הטיפולית במובן העמוק והרחב ביותר

דרכי ההוראה: למידה מרחוק

תתגבש קהילת למידה משותפת שתאפשר מקום לביטוי אישי בד בבד עם למידת עמיתים

היקף השתלמות: 60 שעות. מוכר לגמול השתלמות

ימי לימוד: ימי שלישי

מקום השתלמות: פסג"ה ת"א, השתלמות מקוונת

רכז ומרצה השתלמות:

ד"ר גל הרץ - עוסק בגנאולוגיה של דיסציפלינות חברתיות ובקשרים שבין ידע ספרותי, משפטי ופוליטי במרחב המודרני. מנהל שותף של מיזם מדעי הרוח באזורי קונפליקט ומקים את הקליניקה של מדעי הרוח

ההרשמה תעשה ע"פ הזמנת מנהלת מחלקת כיתות ותכניות שח"ר בלבד

היבטים יישומיים בחינוך ילדים ונוער בסיכון

מובילי קהילות לומדות דיגיטליות והיברידות (קמל"ד)

קהילה מקצועית לומדת" (קמל"ד) מתבססת על מודל שצמח והתפתח במערכות חינוך ברחבי העולם.

הקמל"ד היא קהילת אנשי מקצוע, החולקים ידע ופרקטיקה סביב תחום עניין משותף ויוצרים סביבה להתפתחות ולמידה מקצועית משמעותית.

הצורך בקמל"ד, קהילות מקצועיות לומדות דיגיטליות/היברידיות (כלומר משלבות מפגשים פא"פ ומפגשים בפלטפורמה דיגיטלית) הלך וגדל בעקבות הקורונה, אשר ניפצה הרגלים, ערערה דפוסים וזימנה אפשרויות לתהליכי למידה חדשים ומועילים יותר. הקמל"ד אפשרה לאנשי מקצוע, העובדים עם ילדים ונוער בסיכון, להיות מעורבים ופעילים, למרות המרחק הגיאוגרפי ביניהם. הינכם מוזמנים להצטרף ולהיות חלק מקהילת 'מנחי קהילות לומדות היברידיות' ולקדם תהליכי למידה באופן ייחודי ועדכני לרוח התקופה ולצרכים העכשוויים.

מטרות ההשתלמות:

- קיום למידה שיתופית של חברי הקהילה בהשתלמות כסביבת עבודה ולמידה של קמל"ד
- ליווי מובילי הקהילות בהשתלמות בהקמה של קהילות משלהם. ן במרחבי העבודה השונים

קהל יעד: כל בעלי התפקידים באגף, אשר מעוניינים ליצור קהילה לומדת היברידית, קמל"ד, המאפשרת לחבור ללמידה אקטיבית משותפת של נושא/תחום בהם יש להם עניין ורלבנטיות לעבודה עם ילדים ונוער בסיכון

תכנים מרכזיים:

- קהילת למידה - מהות ומאפיינים ותפקיד המנחה
- החוזה הקבוצתי- קנבס
- עקרונות מנחים בקמל"ד
- היישות הקבוצתית
- שיח שיתופי ומקדם
- תפיסות העבודה של האגף ובראשם הפדגוגיה הטיפולית

דרכי ההוראה: אופן ההנחיה והלמידה בקמל"ד שונה מהנחייה ולמידה בקהילות פנים אל פנים. מנחי קמל"ד נדרשים להכשרה ספציפית על מנת לבצע את המעבר מצורת הנחייה פנים אל פנים, לזו הדיגיטלית.

השתלמות זו משמשת למשתתפים הן כמקום להכשרת מנחי קמל"ד והן כסביבת עבודה ולמידה של קמל"ד

היקף ההשתלמות: 60 שעות

מקום הפעילות: מכון מופ"ת

ימי לימוד: ימי ראשון 16:00-18:00
המפגשים הסינכרוניים יתקיימו אחת לשבועיים

תאריך פתיחה: 31/10 בזום

3 מפגשים פנים אל פנים בתאריכים הבאים: 12/12, 3/4, 12/6 בין השעות 16:00-19:00

רכזת ההשתלמות: רונית וולפסון, מו"פ

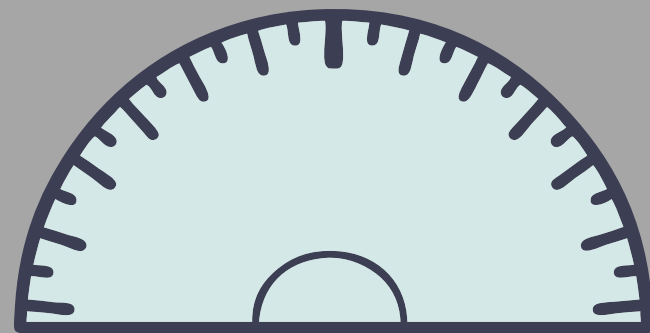
מנחות ההשתלמות:

• ליאור רותם גורדון - יועצת, מלווה, מכשירה ומנהלת קהילות לעסקים וארגונים ומרצה בתחום. מייסדת שותפה של ה"היברידיות"- הנחיה קהילתית בדיגיטל במסגרתן פיתחנו שיטה להנחיית קבוצות בדיגיטל ולהטמעת תפיסה קהילתית בארגונים

• רונית וולפסון - ייעוץ ארגוני, פיתוח מקצועי, פיתוח תוכן ותוכניות. רפרנטית לנוהל הסטאז' בהתמחות קידום נוער. מחלקת מו"פ, אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון

[קישור לרישום](#)

קהילת מורים מובילים במתמטיקה למורות/י שח"ר וקהילות בת מחוזות

היקף ההשתלמות: 60 שעות.
מוכרת לגמול השתלמות

דרכי הוראה:

- יתקיימו מפגשי מליאה של כל המשתתפים וכן מפגשי אשכולות של קבוצות קטנות
- ימים ושעות ההשתלמות בתיאום עם כל קהילה

רכזת ההשתלמות: רוחמה ויונטה, ראש תחום מתמטיקה

מנחי ההשתלמות:

- בכל קהילה נבחרו מנחים מנוסים שעברו הכשרה בקהילת מובילים.
- בקהילות הארציות מנחות מירה ציגלמן, ריקי טל, ורוחמה ויונטה.

ההרשמה לקהילת מורים במח"טים ולקהילת מורי שח"ר תיעשה בתיאום עם רוחמה ויונטה, מנמרתית מתמטיקה, rvivante2@gmail.com

ילדים ובני נוער בסיכון נולדו בעלי יכולות וכישורי למידה כיתר קבוצת השווים שלהם. בפועל הם נמצאים בפערים לימודיים והישגיהם הלימודיים נמוכים בתחומי הדעת השונים וגם במתמטיקה מסיבות שונות, חלקן קשורות למלמדים. אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון שם לו למטרה לצמצם פערים אלו בהישגי התלמידים ולצמצם את אי השוויון ורואה במורים המלמדים בכיתות שח"ר את סוכני השינוי המשמעותיים ביותר להשגת מטרה זו. הקמת קהילות מורות/ים בתחום המתמטיקה למורי שח"ר מבוססת על ההבנה כי ישנם בינינו מורות/ים מצוינות/ים שפיתחו במהלך עבודתם פרקטיקות אפקטיביות, כלים פדגוגיים וידע נרחב ההכרחי להצלחתם של הלומדים. ידע זה הוא בעל ערך רב לכלל המורים למתמטיקה ולשם כך נועדה הקהילה.

מטרות ההשתלמות:

- יצירת קהילת מורים אשר תאפשר לחבריה שיתוף בידע, למידת עמיתים, רכישת מיומנויות חקר הוראה
- מורים בקהילות יוכלו להעביר את הידע הלאה לעמיתיהם למקצוע
- חברי קהילת המורים המובילים, יוכשרו להוביל קהילות מורים נוספות במחוזות

קהל יעד: מורים המלמדים בפועל מתמטיקה ברמת 3 יח"ל בכיתות ובמסגרות האגף

מהרו להצטרף - מספר המשתתפים בכל קהילה מוגבל

רפרנטיות לפיתוח מקצועי קהילה היברידית

תהליכי הפיתוח המקצועי באגף במהלך השנים מכוונים להכשרת העובדים לקידום מטרות העל של האגף: צמצום תופעת הנשירה הגלויה והסמויה ממסגרות החינוך ושינוי המתאם הגבוה בין מצב סוציו אקונומי לבין הישגים לימודיים.

השנה מצטרף למטרות אלה אתגר גדול: היערכות האגף לעבודה בתקופה סינגולרית (נקודת אל-חזור) שהקדימה להגיע בשל וירוס הקורונה.

ובמילים אחרות, התאמת הלמידה ותהליכי הפיתוח המקצועי באגף לעידן החדש של מציאות משתנה (ימי הקורונה).

באחריות תחום הפיתוח המקצועי, להכין את כל בעלי התפקידים לשינוי. ב"חלקת האלוהים הקטנה" של הפיתוח המקצועי עלינו לפתח, ללמוד וללמד: תפיסות ומתודות להוראה ולמידה מרחוק בהיבטים: פדגוגיים, רגשיים וחברתיים גם יחד, כדי שנוכל להמשיך לתת מענים מיטביים לילדים ונוער.

מפגשי למידה לרפרנטיות לפיתוח מקצועי במחוזות ובמחלקות האגף יוקדשו לנושאים אלה.

ההבנה כי נדרשת ראייה מערכתית מובנית חדשה ואחרת של תהליכי למידה ופיתוח מקצועי, בהלימה לעת החדשה וליעדי האגף, תפעם במפגשים אלה.

התוכנית השנה מתמקדת במפגש של הרפרנטיות עם האגף, תפיסותיו ומרחבי העבודה השונים הנהוגים בו.

מטרות ההשתלמות: הכשרת הרפרנטיות לקידום פיתוח מקצועי, כמובילות למידה היברידית, בעידן החדש של מציאות משתנה

תכני המפגשים:

- היכרות עם מחלקות האגף- מצגת האגף ודיון על ייעודי המחלקות השונות
- זיהוי שלבים גנריים בהתפתחות מקצועית של העובד. ת
- העמקה בתפיסת הפדגוגיה הטיפולית של האגף
- סדנאות עם מיטב המומחים של מכון מופ"ת בפיתוח חדשנות ויזמות
- ניסוח מסמך משותף ובו דגשים בקליטה מיטבית של עובד. ת לארגון/למסגרת
- תרגול עבודה כקהילה וירטואלית בהובלת ליאור רותם גורדון, מומחית בתחום
- פיתוח אוריינטציה גנרית לכל עובד חדש שנכנס לאגף - נושאי רוחב מרכזיים בעבודה עם ילדים ונוער בסיכון

קהל יעד: רפרנטיות לפיתוח מקצועי במחוזות ובמחלקות האגף

דרכי ההוראה: היברידית

היקף ההשתלמות: 30 שעות. מוכר לגמול השתלמות

דרכי הוראה: למידה מקוונת

ימי לימוד ושעות:

מפגשים סינכרוניים: ימי שלישי בין השעות 15:00-18:45
ישולבו ביניהם מפגשים א-סינכרוניים

מנחות ההשתלמות:

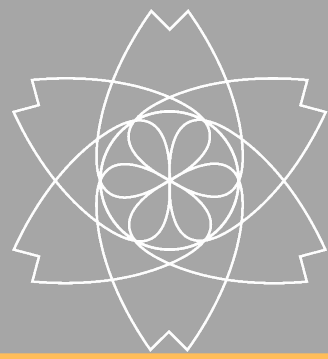
• רונית וולפסון - ייעוץ ארגוני, פיתוח מקצועי, פיתוח תוכן ותוכניות. רפרנטית לנוהל הסטאז' בהתמחות קידום נוער, מחלקת מו"פ, אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון

• ליאור רותם גורדון - יועצת, מלווה, מכשירה ומנהלת קהילות לעסקים וארגונים ומרצה בתחום. מייסדת שותפה של ה"היברידיות" - הנחיה קהילתית בדיגיטל במסגרתן פיתחנו שיטה להנחיית קבוצות בדיגיטל ולהטמעת תפיסה קהילתית בארגונים

• להשתלמות יוזמנו מרצים אורחים מתחום פיתוח חדשנות ויזמות

בסוף ההשתלמות יעשה איחוד התוצרים בהשתלמות לחוברת הדרכה, בתוספת לכלים שפותחו בתשפ"א

השתלמות ייעודית

מו"ח הטבע לילדים בסיכון מודעות וויסות חברתי - רגשי בטבע

"מו"ח הטבע" הינו מודל לעבודה קבוצתית בסביבת-חוץ, לפיתוח חוסן נפשי וויסות עצמי (חברתי-רגשי-קשבי). המודל נהגה בצו השעה למאורעות המאתגרים בעת האחרונה וכמענה לחוזר המנכ"ל לקידום ההכלה שיצא באביב האחרון, ובו קריאה להגברת למידת מיומנויות חברתיות-רגשיות (SEL). בבסיס המודל תיאוריות ומחקרים על תכניות לפיתוח מיומנויות חברתיות רגשיות (SEL) מבוססות מיינדפולנס וחמלה וטיפול בטבע ומשלב אותם עם עקרונות מעולם הטיפול הקבוצתי בילדים וטבע פדגוגיה. הטבע הוא משאב לעבודה טיפולית- בשלהי המאה ה-20 פורסמו מחקרים על תרומת החשיפה לטבע לתהליכי ריפוי (KUO, 2015) ולפני כ-15 שנה הומשגה "הפרעת חוסר טבע" כמנגנון המחבר בין משאב סביבת-החוץ ובין החוסן הנפשי והגופני (LOUV, 2005). מאז מחקרים רבים תיקפו את תרומת החינוך והטיפול בסביבת-חוץ לשיפור הקשב, הויסות הרגשי ופיתוח מיומנויות חברתיות-רגשיות (WEELAND ET AL., 2019).

מטרות הקורס:

- המורה תרגיש מוטיבציה פנימית והתחברות לעבודה בטבע
- המורה תוכל לעבוד עם קבוצה קטנה של תלמידים בנושא חוסן וויסות חברתי-רגשי בסביבת חוץ

נושאים מרכזיים:

- ויסות עצמי (רגשי, חברתי, קשבי)
- תרגילים להתמודדות ולפיתוח חוסן - קרקוע, הרפיה, נוכחות, גמישות מחשבתית, מיינדפולנס, חמלה ונתינה אכפתית
- פיתוח מיומנויות קשב
- התקשרות לטבע - הטבע כשותף בתהליכים חברתיים-רגשיים

קהל יעד:

- עובדי האגף העוסקים במסגרת תפקידם עם ילדים ונוער בסיכון אשר יתחייבו להפעיל קבוצות במסגרת עבודתם
- לנשות שטח שעובדות עם תלמידות/ים בגילאי יסודי-חט"ב בעלי אתגרי ויסות רגשי

דרכי הוראה: הוראה היברידית הכוללת: הרצאות בזום, התנסויות בחיק הטבע, תרגול מעשי ולמידת עמיתים, עבודה בקבוצות קטנות ובניית התערבויות, הצגת תיאורי מקרה והתנסויות מהשדה, קריאת טקסטים, סרטונים

היקף השתלמות: 30 שעות. מוכרת לגמול

מקום הפעילות: בזום ובסמינר שיין

ימי לימוד ושעות: ימי רביעי

- מפגשי זום: בין השעות 16:00-17:30
- מפגשים בחיק הטבע: בין השעות 16:00-18:30
- מפגשים א-סינכרוניים: בין מפגשי סדנטבע

תאריכי המפגשים: 2.3, 23.2, 16.2, 9.2, 2.2, 26.1, 19.1, 12.1, 6.4, 30.3, 23.3, 16.3, 9.3

דרישות: נוכחות פעילה במפגשים, התנסות מעשית בקו (הנחייה משותפת של קבוצת תלמידים) והגשת מטלת סיכום.

רכזת ההשתלמות: נעה זאבי, מו"פ

מנחות ההשתלמות:

- רביד בוגר, פסיכולוגית חינוכית, מייסדת שותפה במרכז לחינוך קשוב ואכפתי, מנחה בתכנית לפסיכותרפיה מבוססת מיינדפולנס, בעלת קליניקה ובצוות המטפלים של מרכז טבע ומהות.
- ד"ר אורי הראל, פסיכולוגית חינוכית, חוקרת וויסות רגשי בחינוך בסביבת-חוץ. בעלת קליניקה מקוונת ליעוץ וסדנאות במיינדפולנס ופסיכולוגיה חינוכית.

מבנה השתלמות התכנית והתכנים:

- 2 שיעורי רקע תיאורטי והכנה ליציאה (בזום)
- 4 מפגשי א-סינכרוניים בין המפגשים בחיק הטבע (בזום)
- 5 סדנאות חוויתיות יישומיות בטבע

[קישור לרישום](#)

ניהול מקדם מעגלי משמעות בעבודה

"אין אנו ממציאים את פשר קיומנו, אלא בעצם רק מגלים אותו"
ד"ר ויקטור פרנקל (האדם מחפש משמעות)

החיפוש אחר משמעות קיים ב- ד.נ.א האנושי והינו כוח מניע ראשוני באדם ומהווה תהליך בריא וטבעי לכינון זהות אישית והתפתחות מיטבית. בשנים האחרונות נושא המשמעות בעולם העבודה עולה לשיח חשוב בו מדברים על תחושת כיוון מאמץ ותכלית אישית ומקצועית. רוב האנשים מביאים איתם לעבודה היבטים רבים ממי שהם, את העצמי שלהם. "אנחנו מה שאנחנו עושים, ואנחנו עושים מה שאנחנו" אברהם מאסלו משמעות בעבודה היא שיח מתמיד (פנימי וחיצוני) המתקיים ברמות ומעגלים שונים: רמה אישית, רמת ומעגל האנשים איתם אנו עובדים ורמת ומעגל הארגון בו אנו עובדים.

מטרות ההשתלמות:

- היכרות עם ויקטור פרנקל אבי הלוגותרפיה - גילוי המשמעות. עקרונות הלוגותרפיה
- לימוד התפיסה, שפה, פרקטיקה ליישום כחיבור לחלק העיוני תיאורטי
- הבנה והה במעגלי המשמעות בעבודה: הארגון, היחיד, צוותים
- פיתוח יכולת לתכנן שגרות עבודה לעידוד וטיפוח משמעות של היחיד והצוותים
- תכנון יישום והטמעת פעולות לטיפוח ועידוד משמעות במעגלי העבודה, תוך יצירה/העמקה/דיוק שגרות בעבודה

תכנים מרכזיים:

- תפיסות עולם, אמונות והערכים שלי ביחס לעבודה ולתפקיד.
- דרכים למציאת משמעות על פי תפיסת הלוגותרפיה / ויקטור פרנקל- עקרונות, שפה, וכלי הלוגותרפיה.
- הנכסים שלי, החוזקות, הקול האישי, הזהות והתרבות שלי שאני מביא עימי למקום עבודתי. ביטוי, תרומה ופיתוח אישי ומקצועי.
- זיהוי מקורות ההשראה שלי? המשמעות היא אישית ועלי לגלות אותה.
- מעגלי משמעות בעבודה- חיבור בין האישי לארגון, עקרונות משמעות בעבודה עם האנשים/צוותים איתם אני עובד.
- הכרות והתנסות במודלים רב ממדיים: מיקוד ב: עשייה/פעילות, בהווה, בעצמי, באחר.
- דרכים לטיפוח משמעות במעגלי צוותי העבודה שלנו.

דרכי הוראה: היברידית: למידה מקוונת ומפגשי פנים אל פנים.

דרך הלימוד: למידה חווייתית, התנסותית משולבת בחומרי למידה מגוונים

היקף ההשתלמות: 30 שעות

ימי לימוד ושעות:

- פנים אל פנים סמינר שיין בימי שני בין השעות 16:00-19:00
- תאריכי המפגשים: 13.12.21 מפגש פתיחה, 10.1.22, 7.3.22

- סינכרוניים: בימי שני בין השעות 17:00-19:00
- תאריכי המפגשים: 27.12.21, 24.1.22, 14.2.22, 28.3.22, 12.4.22

דרישות:

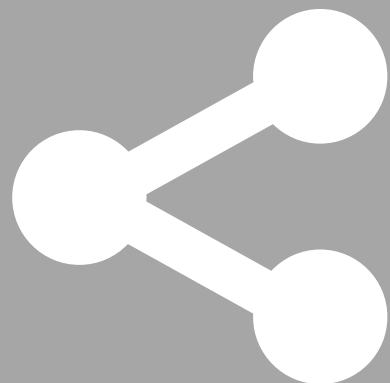
- נוכחות ב-80% מהמפגשים
- הגשת משימה מסכמת

רכזת ההשתלמות: נעה זאבי, מו"פ

מנחה ההשתלמות: אילת כ"ץ - מנחת מורים, מפתחת תוכן פדגוגי בדגש רגשי חברתי. מפתחת תוכן בדגש משמעות אישית ומקצועית. מלמדת ומביאה למרחב החינוכי פדגוגי כלים מעולמות הטיפול, הייעוץ, האימון, השיח, התקשורת המקרבת, התפיסה הנרטיבית ובדגש הלוגותרפיה - גילוי משמעות.

חומרי ההשתלמות יועלו לאתר המודל המלווה את ההשתלמות, כחלק מהמשימות המקוונות ומשימת הסיום של הקורס

קישור לרישום

עבודת עם ילדים ונוער בסיכון במרחבים הוירטואלים

כלים לראיה ביקורתית, מודעות להשפעות הרשתות החברתיות על ילדים ונוער ולצמצום ההשפעות השליליות שבהן

מטרות הקורס:

- בניית כלים ליצירת מרחב מאפשר ובטוח לשיח עם בני נוער על מסרים גלויים וסמויים ברשתות החברתיות ועל ההתנהלות בהן
- הגברת המודעות להשפעות הרשתות החברתיות באופן אישי וכחברה (למשתלמים ולתלמידים\נערים).
- העצמה אישית ופיתוח מודעות עצמית של המשתלמים ושל התלמידים\נערים
- קידום תהליך כינוכי-טיפולי אשר יחזק את הקשרים החיוביים עם הנערים ויעלה את יכולת האמפתיה
- מתן כלים להפחתת התנהגויות סיכוניות של נוער ברשתות

נושאים מרכזיים:

- חיפוש זהות בעידן הרשתות החברתיות
- הערכה עצמית ודימוי גוף
- מרחב מורכב עם מסרים סותרים
- אני הוירטואלי לעומת אני הממשי
- הצורך באישור מקבוצת השווים ולחץ חברתי
- קצב מהיר, התמכרות וזמן חשיפה
- כלים לויסות רגשי
- אלימות ברשת החברתית ובמשחקי רשת
- שיח פוגעני (פוגע, נפגע, עומדים מן הצד)
- מעגל האלימות
- כלים אמפתיים במרחב של תקשורת שטוחה
- הפער בין המציאות לבין הרשת
- אחריות אישית וחברתית

קהל יעד: כלל עובדי האגף הנמצאים בקשר ישיר עם בני הנוער

דרכי הוראה: הרצאות פרונטליות, דיונים, מתודיקה "משחקית" (דיגיטלית ובכיתה), התנסות מעשית בהקשבה אמפתית ברשת ותיאורי מקרה

היקף ההשתלמות: 30 שעות

ימי לימוד ושעות: ימי שלישי 16:00-18:30

תאריך פתיחה: 4/1/22

מקום ההשתלמות: אונליין, ייתכנו מפגשים פנים אל פנים

דרישות:

- 80% נוכחות
- רקע בעבודת כינוך-טיפול כלשהי או בחינוך בלתי פורמלי
- אוריינות דיגיטלית בינונית (ידע בתפעול ווטסאפ למשל)

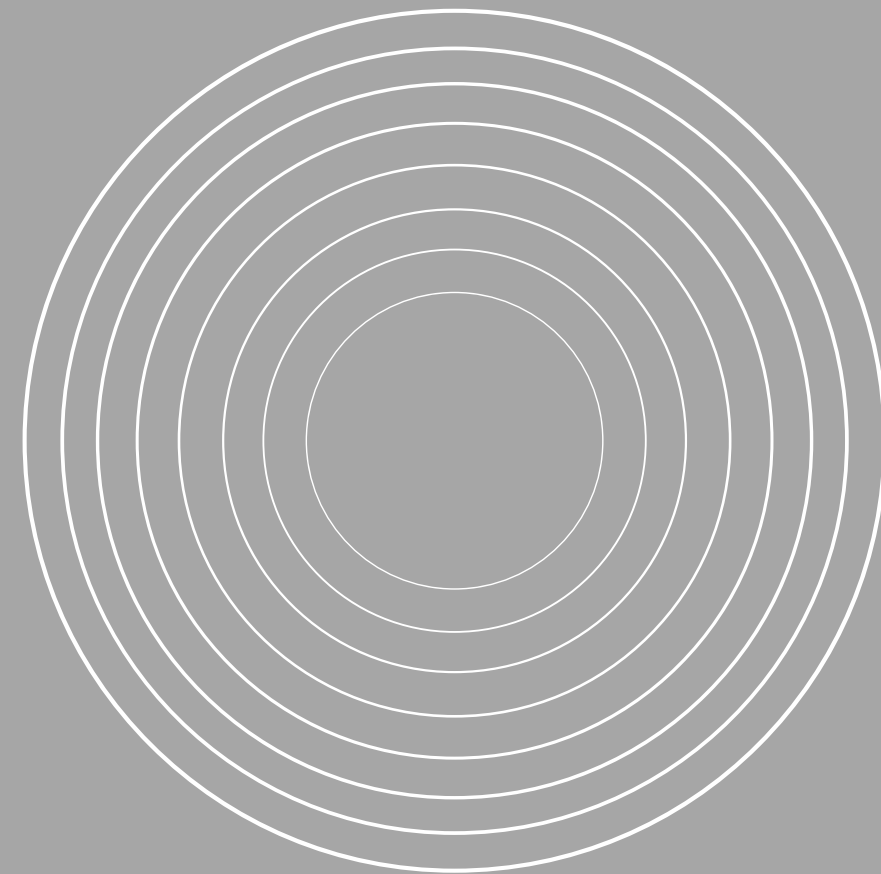
רכזת ההשתלמות: רונית וולפסון, מו"פ

מנחי ההשתלמות:

- יעל לבון-אחראית צוות מדיה בחטיבה לקידום נוער וצעירים בעיריית ירושלים
- מנחים נוספים לאורך ההשתלמות

[קישור לרישום](#)

השתלמויות מחלקות אגף א' לחינוך ילדים ונוער בסיכון

"מדברים בשירים" קידום קשר, חיבור וערבות הדדית בקרב בני נוער בסיכון בעזרת המוזיקה

תכנית חדשנית שהופעלה מתחילת תקופת הקורונה, ב 15 חדרי מל"א ומרכזי נוער כולל בחברה הערבית. התכנית נולדה בשיתוף פעולה בין המחלקה לרווחה קהילה והורות לבין "היוזמה לקידום דיאלוג באמצעות המוזיקה" בבית הספר לחינוך באוניברסיטת ת"א. היא נועדה לתת מענה מידי, למדריכים ולמורים מתוך רצון לשמור על קשר עם בני הנוער ולתרום לעשייה חינוכית-חברתית משמעותית בתקופה מאתגרת זו. התכנית הותאמה להפעלה מקוונת ב"זום" והסתייעה באתר אינטרנט ייעודי שהותאם במיוחד לשם כך. התכנית משתמשת באוניברסליות של המוזיקה ובכוחה היוצא דופן לחבר בין אנשים, לחזק ולעודד, לבטא רגשות וסיפורים אישיים ולחצות תרבויות ומגזרים ובתפיסת הפדגוגיה הטיפולית שפותחה באגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון. בתוכנית משתמשים במוזיקה האישית-משמעותית של בני הנוער להעצמה ולחיזוק הקשר, שיתוף הפעולה והחיבור בינם לבין עצמם ובינם לבין משפחותיהם והסביבה הקרובה שלהם. חשוב להדגיש שהתוכנית לא עוסקת בחינוך מוזיקלי או בעשייה מוזיקלית אלא מתמקדת בקשר ובחיבור בין בני הנוער, בהעצמה אישית שלהם ובעידוד היצירתיות והמודעות החברתית שלהם. לכן גם לא נדרש כל ידע מוזיקלי כדי להשתתף בתכנית לא מצד המורים והמדריכים ולא מצד בני הנוער - והיא מתאימה לכולם.

מטרת הקורס:

- הכרות עם מודל "מדברים בשירים" והפעלתו במסגרות
- למידת טכניקות וכלים מעשיים של שימוש במוזיקה כדרך ליישום דיאלוג פררייני מיטבי
- התנסות בשיח רגשי כמאפשר מרחב בטוח לדיאלוג הפררייני

קהל יעד: רכזי מל"א בחט"ב/מורים במסגרות האגף מחט"ב ומעלה/מנהלים ומדריכים במרכזי נוער

תכנים מרכזיים:

- מקומה המרכזי של המוזיקה בחיינו וכוחה לבטא רגשות, לחבר ולחזק. ייחודה של "שפת המוזיקה" בהשוואה לשפה המילולית, סמלים ומסרים סמויים במוזיקה והבנתם
- שיתוף שירים וסיפורים אישיים ככלי רב עוצמה ביצירת דיאלוג, חיבור ותמיכה הדדית, תוך כדי יישום תהליכי חשיפה, הקשבה, הכלה ואמפתיה ונתינה משמעותית. זאת באמצעות למידה והתנסות מעשית של המשתתפים בתהליכי שיתוף שירים וסיפורים אישיים באמצעות אתר האינטרנט "מדברים בשירים"
- שיח רגשי ומאפשר, תהליכים בעיבוד דיאלוג פררייני עם בני נוער
- עשייה קבוצתית-קהילתית כמקור עוצמה חברתי ומקצועי בעבודה עם בני נוער בסיכון

דרכי הוראה: משולבת - הרצאה/סדנה והתנסות מעשית

היקף ההשתלמות: 30 שעות

מקום ההשתלמות: אוניברסיטת ת"א ובזום

ימי לימוד ושעות: ימי שלישי החל מהשעה 15:00

תאריכי המפגשים בזום: 18/1, 4/1, 21/12, 7/12
מפגש סיום פנים אל פנים: 15/2/22

דרישות: הגשת עבודת סיום

עלות שימוש באתר לשנה לכל מסגרת: 160 ש"ח

רכזת ההשתלמות: אורנית לוי ספקטור, המחלקה לרווחה, קהילה והורות

מנחה ההשתלמות: ד"ר אורי לשמן, ביה"ס לחינוך אוני' ת"א. מוזיקולוג, מנצח, מלחין ומרצה בכיר בתחומי המוזיקה, החינוך, התקשורת והחברה במוסדות אקדמיים מובילים בישראל. מנהלה של "היוזמה לקידום דיאלוג באמצעות המוזיקה" בביה"ס לחינוך באוני' ת"א. ניצח על תזמורות ובתי אופרה רבים בארץ ובעולם.

[הקבלה מותנית בראיון אישי עם רכזת ההשתלמות](#)

[קישור לרישום](#)

שנת לימודים מוצלחת ועשייה פורייה

